

Jens Weibull

Förtydligande avseende svensk värdeprovning (VCU)

Detta är ett förtydligande av ansvarsfördelningen mellan Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) och fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), vad gäller värdeprovning av jordbruksgrödor.

Bakgrund

I samband med utredningen Framtida svensk odlingsvärdeprovning (VCU)¹ framkom önskemål från brukarna avseende en tydligare ansvarsfördelning inom svensk värdeprovning. Utredningen slog fast att relationen mellan Jordbruksverket och SLU borde förtydligas, liksom SLU:s uppdrag.

Legal grund

Föreskriven odlings- och bruksvärdeprovning ("provning"), som ligger till grund för sortgodkännande av nya växtsorter, regleras av rådsdirektivet om den gemensamma sortlistan för arter av lantbruksväxter². Jordbruksverket föreskriver³, med stöd av Utsädesförordningen⁴, om villkoren för intagning av växtsorter i den svenska sortlistan.

Myndigheternas respektive ansvar

Jordbruksverket

- En växtsort som vid officiell provning visat sig vara särskiljbar, stabil, tillräckligt enhetlig och ha ett tillfredsställande odlings- och bruksvärde kan godkännas för intagning i den svenska sortlistan⁵.
- Jordbruksverket får meddela föreskrifter om undantag från kravet på odlings- och bruksvärde för vissa växtsorter⁶.

¹ Jordbruksverkets Rapport 2013:12, RA13:12.

² Rådets direktiv 2002/53/EG av den 13 juni 2002 om den gemensamma sortlistan för arter av lantbruksväxter, (EGT L 193, 20.7.2002, sid. 1).

³ Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2001:33) om intagning av växtsorter i den svenska sortlistan, och Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2008:33) om avgifter i växtsortärenden.

⁴ Utsädeslag (1976:298) och Utsädesförordning (2000:1330), med ändringar.

⁵ 9 § i Utsädesförordningen (2000:1330).

⁶ 9 § i Utsädesförordningen (2000:1330).

- Jordbruksverket prövar frågor om godkännande och registrering av växtsorter, och deras benämning för införande i den svenska sortlistan. Ett sådant godkännande får återkallas⁷.
- Jordbruksverket får meddela föreskrifter om förfarandet för godkännande och registrering av växtsorter och om fastställande av en officiellt erkänd beskrivning för införande i sortlistan. Verket får dessutom meddela föreskrifter om hur en sort ska upprätthållas och om hur ett sortgodkännande kan förnyas, återkallas eller avregistreras ur sortlistan⁸.

SLU

- Provningsen av en sorts odlings- och bruksvärde utförs genom SLU:s försorg⁹.
- En sort kan godkännas för intagning i sortlistan om den har ett tillfredsställande odlings- och bruksvärde, som grundar sig på resultat som framkommit vid ett tillräckligt antal officiella värdeprovningförsök under minst två år. Dessa försök ska utföras på ett sådant sätt att minst följande egenskaper hos sorten kan bedömas:
 1. avkastningsförmåga,
 2. resistens mot växtskadegörare,
 3. hur sorten reagerar på faktorer i den fysiska miljön, samt
 4. kvalitetsegenskaper.

De metoder som använts för att bedöma egenskaperna ska anges i samband med redogörelsen för resultaten¹⁰.

- Minimikraven för provningen framgår av bilaga A¹¹.
- SLU får genom avtal uppdraga åt andra utförare att svara för de praktiska momenten i provningen. I sådana avtal ska SLU tydligt beskriva uppdragets omfattning och innebörd.
- SLU ansvarar för att samla in, kvalitetsgranska, sammanställa och göra data åtkomligt från provningen, samt redogöra för resultaten inför beslut om sortgodkännande.
- Verksamheten finansieras med avgifter.

⁷ 10 § i Utsädesförordningen (2000:1330).

⁸ 10 § i Utsädesförordningen (2000:1330).

⁹ 12 § i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2001:33) om intagning av växtsorter i den svenska sortlistan.

¹⁰ 6 § i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2001:33) om intagning av växtsorter i den svenska sortlistan.

¹¹ Minimikrav för svensk värdeprovning (VCU) av jordbruksgrödor under SLU:s ansvar (version 2018-01-25).